

Úrvacsorás istentisztelet – Advent 1. vasárnapja

Budapest-Fasor, 2022. november 27.; MGyTK

<https://youtu.be/-3iydaT3lpw>

A vasárnap igéje: Királyod érkezik hozzád, aki igaz és diadalmas. (Zak 9,9b)

Lekció: Mt 21,1-11 Jézus bevonul Jeruzsálembe

AMIKOR KÖZELEDTEK JERUZSÁLEMHEZ, és Bétfagéba, az Olajfák hegyéhez értek, Jézus előreküldte két tanítványát, és ezt mondta nekik: Menjetek az elöttetek lévő faluba, és ott mindjárt találtok egy megkötött szamarat a csikójával együtt. Oldjátok el, és vezessétek hozzám! Ha valaki szólna nektek, mondjátok meg, hogy az Úrnak van szüksége rájuk, és azonnal elengedi azokat. Ez pedig azért történt, hogy beteljesedjék, amit az Úr mondott a próféta által: „Mondjátok meg Sion leányának: Íme, királyod jön hozzád, aki alázatos, és számárháton ül, igavonó állat csikóján.” A tanítványok pedig elmentek, és úgy cselekedtek, ahogy Jézus parancsolta nekik: odavezették a szamarat a csikójával együtt, ráterítették felsőruhájukat, Jézus pedig felült rá. A sokaság az útra terítette felsőruháját, mások ágakat vagdaltak a fákról, és az útra szórták. Az előtte haladó és az őt követő sokaság pedig ezt kiáltotta: Hozsánna Dávid Fiának! Áldott, aki jön az Úr nevében! Hozsánna a magasságban! Amint beért Jeruzsálembe, felbolydult az egész város, és ezt kérdegették: Kicsoda ez? A sokaság ezt mondta: Ő Jézus, a galileai Názáretből való próféta.

Textus: Zak 2,14-15 Látomás Jeruzsálem jövődő nagyságáról

UJJONGJ, ÖRÜLJ, SION leánya, mert jövök már, és veled fogok lakni – így szól az ÚR. A többi nép is csatlakozik az ÚRhoz azon a napon, és az ő népévé lesznek, ő pedig köztetek fog lakni. Akkor megtudjátok, hogy a Seregek URa küldött engem hozzátok.

Kedves Gyülekezet!

Ma elkezdődik a Jézus születése előtti négy hetes várakozás különleges hangulatú időszaka. Juhász Gyulával együtt a „szeretet csillagára” nézünk és megengedjük szívünknek, hogy „szép Tündérország támadjon föl” benne, hogy a Jézusvárás „titkos, gyönyörű igézete” járja át a napjainkat. Énekeskönyvünk több adventi éneke is kéri, várja, szinte siettet az Úr Jézus eljövetelét – Jöjj, népek Megváltója; Ó jöjj, ó jöjj, Immánuel; Ó jöjj, ó jöjj, Üdvözítő. Várjuk, hívjuk az Üdvözítőt, a Megváltót, a Királyt, a szabadító Messiást – ő pedig Zakariás próféta szavaiban egészen személyesen hozzánk szólóan biztosít minket az ő eljöveteléről: *Ujjongj, örülj, Sion leánya, [választott népem, gyermekem] mert jövök már, és veled fogok lakni.*

A Zakariás próféta idejében élő izraeliták már bizonyos értelemben Círus/Kürosz perzsa királyban is a szabadító Messiás előképét látták. Ő volt az a perzsa nagyhatalmat megalapító uralkodó, aki Kr. e. 538-ban, a babiloni birodalom összeomlását követően a babiloniak által kitelepített népeknek, így a zsidóknak is engedélyezte a hazatérést. Parancsba adta és finanszírozta is a jeruzsálemi templom újjáépítését és a hazatérő zsidóság közösségi és vallási életének az újjászervezését is támogatta. Kürosz perzsa király embersége, józan vallási türelme, amelyről a pogány források is tisztelettel emlékeznek meg, egészen kivételes jelenség volt abban a korban. Szemé-

lyisége a kortársait, főként a perzsák későbbi nagy ellenfeleit, a görögöket és az utókort is élénken foglalkoztatta. A „tragédia atyjának” tartott Aiszkhülosz „bölcsnek született boldog férfinak” mondja őt. Arisztotelész „a népek szabadítójának és jótevőjének” (Az állam). A történetíró Xenophón részletes életrajzot írt róla *Kürosz neveltetése* címen, mert egyéniségében a felvilágosult görög nevelési ideál és a görög humanizmus eszméinek a megtestesülését látta.

Tudjuk, hogy a Palesztinába Kürosz engedélyével és lelkes lendülettel hazatérő izraelitákat hazájukban számos nehézség fogadta. Az ország és Jeruzsálem romokban hevert. A környező népek betelepédtek az egykor elhurcoltak területére és elhagyott otthonaiba. A többéves rossz termés pedig csak tetézte a bajokat. Elakadt a Templom építése is. Aztán végül 515-re elkészült – és ebben Haggeus és Zakariás prófétáknak jelentős szerepük volt.

Igehirdetéseikben nem csak a templomépítő és egyéb munkálatok folytatását sürgették, hanem kortársaik gondolkodásának a megváltoztatását, szívük templomának újjáépítését is ösztökölték. Tegyük életünkben Istent és az ő ügyét az első helyre – mondták – hiszen ez alapvető feltétele annak, hogy a hazatértek olyan új közösségé formálódhassanak, akikben és akik között az Úr kegyelme erővel és hatalmasan, a hétköznapi gondjaikra is csodálatos megoldásokat kínáló módon munkálkodik. (Dér Katalin-Horváth Pál: Bibliaismeret, Műszaki könyvkiadó, Bp. 1999.)

Zakariás próféta feladata tehát az volt, hogy

a fogságból visszatért zsidóságot kétféleképpen is építkezésre biztassa. A lerombolt jeruzsálemi templom tényleges újjáépítésében és szívük templomának a megerősítésében is erősítette őket. Látomásai és jóvendölései mind azt a célt szolgálták, hogy 1: meggyőzzék Izrael hazatért és ott szó szerint „nulláról induló” fiait arról, hogy Istennek gondja van rájuk és figyel a problémáikra; hogy 2: Isten nem vár mást tőlük, csak azt, hogy térjenek meg, hogy kapcsolódjanak erőteljesebben hozzá, kövessék Törvényét, bízzanak benne és a jövőjükben és higgyenek abban, hogy ő köztük van, velük lakik; és 3: fogadják el, hogy Isten más népek fiait is be akarja vonni ebbe az áldott, üdvös létezésbe.

Zakariás kommentárjában Luther egyenesen „Isten páratlan csodájának” nevezi ez utóbbit: a pogány népek üdvözítését és bevonását az Istent az ő választott népéhez fűző szövetségi kapcsolatba. Hiszen ez teremti meg annak a valós lehetőségét és alapját, hogy az addig egymással ellenséges viszonyban élő népek és emberek végre másképp, Isten egész földgolyónkat szeretettel átölelő tekintetével nézzenek egymásra. *Ujjongj, örülj, Sion leánya, mert jövők már, és veled fogok lakni – így szól az ÚR. A többi nép is csatlakozik az ÚRhoz azon a napon, és az ő népévé lesznek, ő pedig köztetek fog lakni.*

Különleges mondat következik e zakariási sorok után: *Csendesedjék el mindenki az ÚR előtt, mert elindult szent lakhelyéről!* (2,7) Cselekvően igazgatja a történelem és az emberek sorsát, fiát is elindítja hozzánk azért, hogy a népeket üdvözíteni akaró tervét beteljesítse.

Adventi énekeink közül a 148-as visszhangozza legmegfelelőbben ennek a megrázó – *Csendesedjék el mindenki az ÚR előtt, mert elindult szent lakhelyéről!* – mondatnak, ennek az eget-földet megrengető, Isten emberré lételéről szóló isteni cselekvésnek a lényegét. „Ádventi csendben téged várunk. Jöjj, Urunk Jézus, maradj nálunk!”

Így, adventi csendben várjuk ma is Jézusnak, a népek igazi szabadítójának és jótevőjének az eljövételét. Így ámulunk ma is a megváltó, minket új életre szabadító megtestesülés eseményén. Így keressük ma is életünk egén az ő fényes jelét, a szép Hajnalcsilagot.

Így gondolunk ma a Fasori gyülekezet két korábbi lelkészére, Szirmai Zoltán fasori parókusra és Lukáts Miklós helyettes fasori lelkészre is. Az Úr előtt elcsendesedve. Zoli bácsiért egy évvel ezelőtt, Miklósért a napokban indult el szent lakhelyéről az Úr – hogy magához vegye őket, hogy többé ne Ő legyen velük itt, hanem ők Vele ott, a mennyek országában, Urukhoz igazán megtérten, hazatérten, az üdvözültek seregében. Rájuk, a héten még szintén eltemetett Patai Andrásnéra és minden már előrement szeret-

tünk halálára gondoljunk most így, ennek a megrendítő képnek a segítségével. *Csendesedjék el mindenki az ÚR előtt, mert elindult szent lakhelyéről.*

Fájdalommal és hálaadással köszönjük meg Istennek Zoli bácsi és Miklós Krisztusra, a szép Hajnalcsilagra mutató, jel-szerű életét, köztünk végzett szolgálatát. 2004. november 7. vasárnapján, Szirmai Zoltán fasori lelkészségének 40 éves jubileumán éppen Lukáts Miklós tartotta az istentiszteletet. Azt mondta aznapi prédikációjában, idézem: „Vannak jelek, melyek nem figyelmeztetnek, hanem biztatnak. 40 év. Nagyon nagy idő. Elnézést a személyes hangért, de magam is megszédülök egy kicsit, ha arra gondolok, hogy 18 éves, szinte gyerek voltam még, amikor ő, Szirmai Zoltán idekerült, ma meg már nagyszülő vagyok.” Majd így folytatta: „Renggeteg emlék jön elő: ifjúsági bibliaórák, ünnepségek, a házasságom megáldása, ugyanez a 25. házassági évfordulón, presbiteri ülések, LVSz nagygyűlés, barátok esküvője, keresztelők és a profánabb dolgok: templomtatarozás, munkák a lakóépületben és sorolhatnám, és sorolhatná minden gyülekezeti tag a maga emlékeit. Jel ez a 40 év is. Isten minden gyülekezetét szereti, de ez [a 40 év] külön ajándék gyülekezetünk és lelkipásztora számára. Hálát kell adnunk Neki [Istennek] ezért a hosszú időszakért, hogy lelkészünk szolgálata nyomán nyugalomban és örömben épülhettek a lelkek és persze szépülhetett Isten háza is.”

Ez Zakariás üzenetének a lényege: olyan fizikai és szívbéli templomok épülése és szépülése minden nemzet és nép között, itt a Városligeti fasoron, bennem és benned is, Testvérem, melyekben lakozást vesz és jelen van Isten az ő Lelke által, mindanyunk életét rá mutató jellé formálni vágyón, kegyelmesen.

Lukáts Miklós egy másik prédikációjában erről a kegyelemről így szólt: „A kegyelem szüntelen előre néz. Minél idősebb az ember, annál többet tekint vissza. Minél kevésbé remél a jövőben, annál erősebb benne a nosztalgikus sóvárgás a múltba. Jogos ez a múltunkkal való szembenézés, annak átfogó értékelése, de csak a jövő felől nézve. Ami épít, s reménységet ébreszt, azt hirdessük. Aki jön, Jézus, Őt szóljuk. Ő a reménységünk, életünk végső célja, teljességrevivője. Reá nézünk előre, szüntelen. ... Vigyük a róla szóló jó hírt, mint egykor a pásztorok, hogy megjelent [és velünk van] az Isten [minden embert] üdvözítő kegyelme. ... Ez a kegyelem képes megváltoztatni és megújítani a gondolkodásunkat, hatni akar az életünkben. ... A saját életünkre nézve ez fegyelmezett, minden szélsőséges lépéstől őrizkedő életet, a másik emberre nézve igazságos magatartást, Istenre nézve istenfélő életet jelent.”

Ezért fohászkodjunk az idei, 2022-es adventben, csendesen! Imádkozzunk!

Ima

Mondjuk el együtt az EÉ 708. oldalán található imádságot! Jöjj, népek Megváltója. Jöjj, Urunk Jézus, és örvendeztess meg minket isteni jelenléteddel. Szükségünk van tanácsra, segítségre, oltalomra. Jöjj hát, és gyógyítsd meg vakságunkat. Jöjj, és segíts minket emberi gyengeségünkben. Jöjj, isteni dicsőség fényessége! Jöjj, Isten ereje és bölcsessége, világosítsd éjszakánkat nappallá, oltalmazz a veszélytől, gyógyítsd vakságunkat, erősítsd bennünk a bátorságot, vezess bennünket kézen fogva, akaratod szerint földi vándorlásunkban, míg föl nem veszel minket az örök városba, amelyet magad készítettél nekünk. Ámen. (Clairvaux-i Bernát 1090-1153)

Ének: 148,1

Szép Hajnalcsillag, Jézus, ragyogj fel! Teljék meg szívünk tiszta fényeddel! Ádventi csendben téged várunk. Jöjj, Urunk Jézus, maradj nálunk!